

Šmejdi vytahují z lidí peníze za promlčené dluhy. Jak se bránit?

23.4.2024 - Lucie Korbeliusová | DTest

Postup šmejdů je jednoduchý, stále stejný a v souladu se zákonem. „Od společnosti, vůči níž má spotřebitel nějaký starý a již promlčený dluh, tento dluh společnost za výhodnou cenu odkoupí. Následně se pokusí využít neznalosti a strachu spotřebitele a pošle mu výzvu, aby všechny dlužné prostředky neprodleně uhradil, jinak přistoupí k vymáhání soudní cestou. V ten moment přechází míč na stranu spotřebitele a je na něm, aby se bránil. Jinak v případném soudním sporu může prohrát,“ popisuje proces ředitelka spotřebitelské organizace dTest Eduarda Hekšová.

Zaprvé si musí spotřebitel ujasnit, o jaký dluh jde. Už v prvním a na první pohled jednoduchém kroku ovšem může být háček. Spotřebitel (dlužník) totiž nemusí vědět, (i.) že se k povinnosti zaplatit nějaké konkrétní společnosti (věřiteli) vůbec zavázal – to je typické u některých internetových seznamek, kde je poplatková povinnost skryta v obchodních podmínkách, (ii.) anebo že původní věřitel svou pohledávku převedl na dalšího věřitele, který ji teď od spotřebitele vymáhá. Možná je dokonce (iii.) kombinace obojího. Spotřebitel tedy obdrží výzvu, aby uhradil dluh, o němž neví, na jakém základu a kdy vznikl, ani že by někdy jednal s vymáhajícím věřitelem. Proto musí být z výzvy k zaplacení vždy patrné přesné datum vzniku dluhu a z jakého titulu (smlouva o poskytování služeb, kupní smlouva...) dluh vznikl, resp. kdy se stal splatným.

Nepodléhat strachu

Zadruhé si musí spotřebitel určit, kdy nastala tzv. splatnost dluhu, tedy kdy měl vymáhaný dluh nejpozději zaplatit. Ta je obecně tím momentem, od kterého začíná běžet tříletá promlčecí lhůta. „Jakmile je dluh splatný více než 3 roky, během kterých věřitel svůj nárok vůči spotřebiteli neuplatnil, dluh se promlčí a spotřebitel není povinen tento dluh hradit. Nicméně zákon nikomu nezakazuje, aby už promlčený dluh vůči spotřebiteli nárokoval,“ vysvětluje Hekšová z dTestu a dodává: „V této první fázi je na místě, aby spotřebitel svého věřitele informoval, že dluh je podle něj promlčený, a tudíž jej nemá povinnost platit. Věřitel má signál, že proti němu stojí informovaný spotřebitel a zpravidla nepostupuje dál soudní cestou.“

(elektronický) Platební rozkaz a žaloba

Nezareaguje-li spotřebitel na předžalobní výzvu, ať už vědomě, nebo nevědomě, může být dalším krokem společnosti podat k soudu návrh na vydání tzv. (elektronického) platebního rozkazu, což je „zjednodušená žaloba“, kterou soud projedná ve zrychleném řízení. Není ale ani vyloučeno, že věřitel přistoupí k podání „klasické“ žaloby. V obou případech se spotřebitel musí aktivně bránit.

V prvním případě musí spotřebitel podat proti platebnímu rozkazu tzv. odpor, a to do 15 dnů od doručení platebního rozkazu. Nepodá-li spotřebitel (žalovaný) odpor, nabývá platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Neuhrazení částky tedy může skončit i exekucí. Jakmile podá spotřebitel řádný odpor, je nařízeno standardní jednání před soudem. Ve druhém případě, kdy věřitel podá klasickou žalobu, je nařízeno standardní jednání před soudem rovnou. Soud před ním zašle žalobu spotřebiteli k vyjádření. Právě tehdy je vhodné (třebas i znovu) uplatnit námitku promlčení daného dluhu. I kdyby totiž dluh, jehož zaplacení se věřitel u soudu domáhá, byl promlčený, je nezbytné, aby

spotřebitel promlčení namítal (!). Pokud to neudělá, soud nárok na zaplacení věřiteli přizná, i kdyby soudce věděl, že dluh je promlčený.

„Ve fázi, kdy spotřebiteli přijde obálka se zeleným pruhem (ať už s platebním rozkazem, nebo s výzvou na vyjádření k žalobě), již doporučujeme spojit se s advokátem. Jejich seznam najdete mj. na našem webu www.dtest.cz/advokati. Pokud vůbec nevíte, jak postupovat při obraně proti šmejdům, kteří vymáhají promlčené dluhy, můžete se také obrátit na naši bezplatnou poradnu na čísle 229 149 009,“ uzavírá Eduarda Hekšová za dTest.

dTest, o.p.s. je největší českou spotřebitelskou organizací, která v ČR působí již od roku 1992. Je vydavatelem spotřebitelského časopisu dTest, na jehož stránkách jsou publikovány výsledky nezávislých a objektivních testů produktů, varování před nebezpečnými a zdravotně závadnými výrobky, informace o spotřebitelských právech a rady, jak tato práva účinně uplatňovat. dTest je součástí mezinárodní organizace International Consumer Research and Testing (ICRT) a evropské spotřebitelské organizace BEUC.

Poradenská linka časopisu dTest – 299 149 009 – je v provozu každý pracovní den od 9 do 17 hodin a spotřebitelé na ní mohou konzultovat s právními poradci časopisu dTest nejrůznější spotřebitelské problémy, a to za cenu běžného tarifu volání. Od spuštění v roce 2010 této možnosti využily již statisíce spotřebitelů a poradenská linka časopisu dTest se tak stala první a nejvyhledávanější cestou k řešení potíží, se kterými se zákazníci na trhu setkávají.

<https://www.dtest.cz/clanek-10883/dtest-smejdi-vytahuji-z-lidi-penize-za-promlcene-dluhy-jak-se-branit>